

Використані джерела:

Микола Хвильовий. Вибрані твори. Том перший. — К. : РУХ, 1932.

Микола Хвильовий. Новели, оповідання, «Повість про санаторійну зону», «Вальдшнепи». Роман. Поетичні твори. Памфлети. Вступ. ст., упоряд. і приміт. В. П. Агеевої. — К. : Наук. думка, 1995.

Микола Хвильовий. Твори в п'ятьох томах. — Нью-Йорк, Балтимор, Торонто: Українське видавництво «Смолоскип» ім. В. Симоненка; упор. і заг. ред. Григорія Костюка, 1980.

Микола Хвильовий. Твори. Том третій. — Х. : Державне видавництво України, 1930.

М. Хвильовий. Твори. Том перший. — Х. : Державне видавництво України, 1927.

ЗМІСТ

Передмова	5
Вступна новела	19
Я (Романтика)	29
Сентиментальна історія	59
Мисливські оповідання добродія Степчука	139
I. Шилихвіст	141
II. Бекаси	154
III. Вовк	166
Кіт у чоботях	181
Мати	203
Примітки	222
Використані джерела	228

— ❧ МАТИ ❧ —

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

лів, що тривожать порожнє містечко. Організовано, в шахматному¹ порядку, але й байдуже, поважно ступає його королівська величність сам король-час.

Мати вже бачить, як скрадається до її затіненої кровати її молодший любий син. Вона хоче попередити його й сказати йому, що не Остап, а вона, його мати, лежить на ліжку, і чомусь не може цього зробити. Та й навіщо попереджати, коли так приємно мріяти. І вона продовжує мріяти. І мріє вона про щасливе життя, і мріє, аж поки до неї підходить Андрій, аж поки трапилось те, чого й треба було чекати...

Він і справді підійшов. Підійшов тихо, нечутно і зупинився, як примара.

Але чого ж він стоїть? Невже й тепер не кінець! Ні, мабуть, тепер кінець! Недарма ж їй до болю хочеться вмерти, недарма.

І тоді враз гупнуло. То Андрій, гадаючи, що на ліжку лежить його брат Остап, поспішає виконати свій громадський обов'язок.

І замість мрій перед материними очима раптом загорілись якісь рожеві потойбічні світи. Мати навіть не встигла скрикнути. Матері вже не було. І зовсім даремно сокира знову падала на її голову і так настирливо гупала в передранковій темряві. Матері вже не було...

Тоді Андрій вискочив у вікно і побіг по порожніх улицах середньовічного містечка. І тоді ж у страшній заві-

рюсі помчались галопом будинки, крамниці й, нарешті, сама земля.

Але матері вже не було. Вже перший удар сокирою переніс її в той загадковий світ, де нема ні печалі, ні зітхань, де ніколи не загоряється ніжна смужка молодого дня і де ніколи так завзято не кричать жовтогарячі півні, як вони кричали в містечку за тієї невеселої передранкової темряви.

Матері вже не було. Матері саме тих бойових хлопців, що їхній батько помер дуже давно: так давно, що й не скажеш.

¹ Шахматний (рос.) — шаховий.

мені й справді не приходиться, а узнати, в чому справа, хоч би для того, щоб краще зорієнтуватися, — зовсім не погано. Припустимо, я вирішу тікати — хіба ж діти зможуть стати мені на перешкоді?

Пастушки нарешті підійшли до мене. Це були хлопчачки дуже маленькі. Найстаршому я одразу ж дав не більше як дев'ять років. Позираючи на «дядю» з-під лоба, як це роблять сільські діти, вони оточили мене й мовчали.

— Чого вам треба від мене? — в розпуці промовив я.

— Дядю, вбийте собаку! — раптом сказав один з них.

— Собаку? — здивовано спитав я і тут же відчув прилив до серця тваринної радості. — Якого собаку?

— А того скаженого, що покусав Грицька!

Того скаженого, що покусав Грицька? От тобі й маєш! Тільки тут я зрозумів, що не від шроту мого кричав один із пастушків, коли я вистрілив, тільки тут я збагнув, чого гналися за мною хлопчачки, і тільки в цей момент я згадав того собаку, що метушився по степу, коли я йшов до Сухого Лиману.

«Боже мій, яка ганьба, — подумав я, і сором пройняв усю мою істоту. — Замість того, щоб допомогти дітям, я тікав від них, як найгірший злочинець. Боже мій!»

* * *

Що ж далі? А далі я мусив якомога скоріше спокутувати свій гріх. Я негайно кинувся в той бік, де мусив блукати скажений собака, але, кинувшись, я тут же зрозумів, що нема мені спокути за цей вчинок не тільки тут,

на землі, але й там, на легендарному небі. І я притишив ходу.

«Такі вчинки, очевидно, не замолюють, — подумав я, — а вияснюють. Хіба я, скажімо, винний, що я саме так робив, а не інакше? Хіба десь у іншому місці не точнісінько так полюють, полювали чи, може, будуть полювати мої колеги, — поети тендітного леготу й синіх країв далекого привабливого горизонту, хіба, хіба, хіба?.. Очевидно, від прекрасної Маргарити⁶⁵ до хама і циніка Фердищенка⁶⁶ тільки один крок. Саме в цьому і... не моє виправдання, а нерозгадані загадки на путях до далекої, невідомої і, безперечно, прекрасної людини».

... — Я скінчив і друге оповідання, — коротко кинув добродій Степчук. — Чи не маєте охоти вислухати й третє?

— Будь ласка! — сказали ми і подали йому традиційну люльку оповідача. — Будь ласка, шановний добродію!

— Коли так, — промовив добродій Степчук, — то набирайтесь терпцю ще на кілька хвилин. Своє третє оповідання я назвав би «Вовк».

